

UNGDOMS UDDANNELSERNES ROLLE OG ANSVAR POLITISK OG DEMOKRATISK ENGAGEMENT

JONAS LIEBERKIND

'SKYND JER UD PÅ ARBEJDSMARKEDET'

— Mette Frederiksen –
Dimittendsatsen

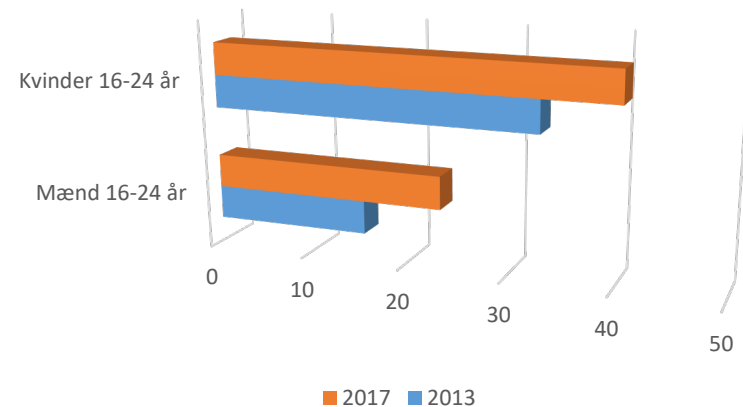
Der er mange aktører, interessenter, spillere som imperialiserer de unges livsverden.

Tid er blevet en knap ressource blandt unge.

Dette efterlader ikke mange muligheder for og ressourcer til selvstændigt at udfolde sig som en politisk borger.

Procentandel af 16-24 år, som havde 'højt stressniveau'
(Kilde: Den Nationale Sundhedsprofil 2018)

Hvorfor engagerer du dig ikke i politiske forhold?

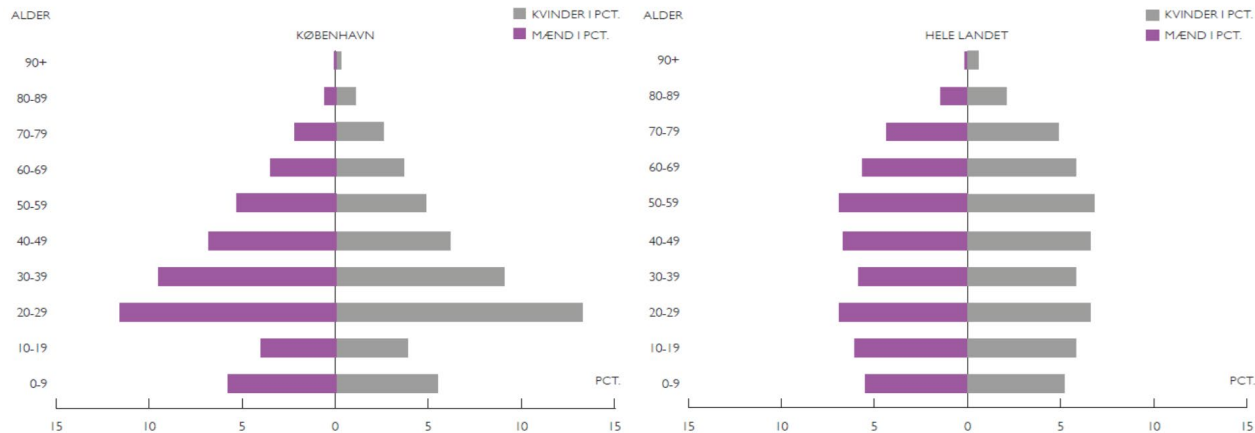
"Jeg vil gerne tage stilling og engagere mig i politik, men jeg skal først lige have en uddannelse og et job"

(Ung kvinde 15 år, 9. klasse i overgangen til ungdomsuddannelse)

DEMOGRAFI

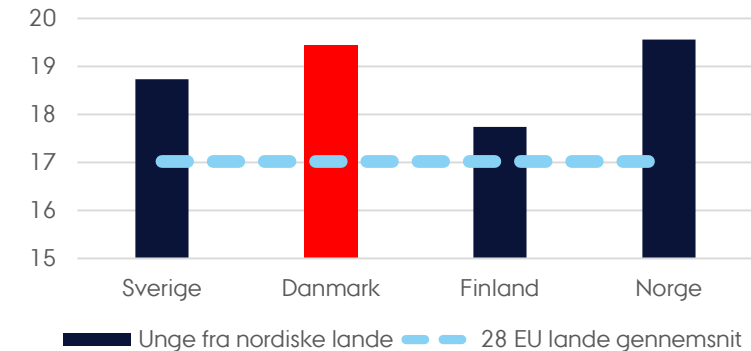
- Der er mange unge og en stærk ungdomskultur i Danmark og i Norden
- De bosætter sig i de store uddannelsesbyer (typisk i perioden lige efter ungdomsuddannelserne)

Figuren viser befolkningssammensætningen i København og hele landet pr. 1. januar 2018 fordelt på 10-årige aldersintervaller.

Kilde: Danmarks Statistik

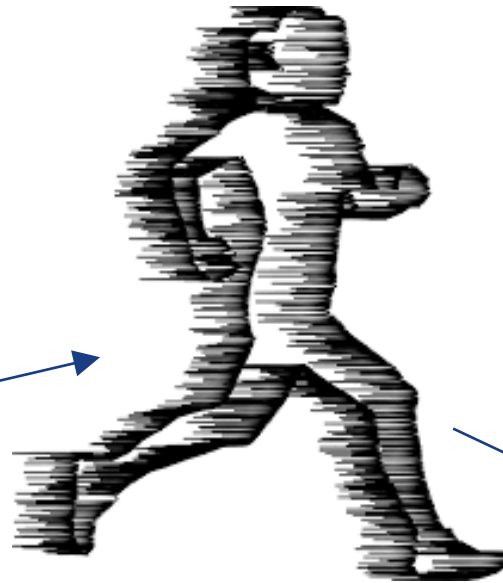
Procentandele af unge mellem 15-29 år i Norden 2018
(Kilde: Nordic Statistics database)

- Ungdomskulturen homogeniseres, og der opstår en mainstream-kultur omkring de store uddannelsesbyer.
- Afstanden mellem uddannelse/frafald, store/små byer og mainstream/non belonging bliver større

En skitse - unge

Viden og interesse: De danske unge er sammenlignet med unge verden over ekstremt vidende om politiske, sociale og demokratiske emner.

”Unge”: Der er mange fortællinger og diskurser om unge. Interessen er stor.

Individualitet & socialitet:

Omverdenen kræver individuelle svar: test, uddannelsesparathed, højere karakter, individuelle præstationer, trivsel, robusthed, et godt CV. etc.

De unge har samfundssind og er sociale!

TEST VIDEN OM POLITISKE OG SOCIALE EMNER

THE INTERNATIONAL CIVIC AND CITIZENSHIP STUDY 2016 (ICCS 2016)

En test af 8. klassers:

- Færdigheder og kundskaber, viden og forståelse af sociale, politiske og demokratiske problemstillinger

Opgaveemner

- * Demokratiske valg og valgprocedurer
- * Medier, ytringsfrihed, pressefrihed, kildekritik
- * Demokratiet som system. Magtdeling og magtmisbrug
- * Menneskerettigheder, internationale organisationer, migration
- * Social identitet, social inklusion og eksklusion, borgerdeltagelse, foreninger
- * Samfundsøkonomi, markedsøkonomi
- * Skole og samfund

Land	Alder	Gennemsnit	
Danmark	14,9	586	▲
Taiwan	14,1	581	▲
Sverige	14,7	579	▲
Finland	14,8	577	▲
Norge	14,6	564	▲
Estland	14,9	546	▲
Rusland	14,8	545	▲
Belgien (flamsk)	13,9	537	▲
Slovenien	13,8	532	▲
Kroatien	14,6	531	▲
Italien	13,8	524	▲
Holland	14,0	523	
Litauen	14,7	518	
Letland	14,8	492	▼
Malta	13,8	491	▼
Bulgarien	14,7	485	▼
Chile	14,2	482	▼
Colombia	14,6	482	▼
Mexico	14,1	467	▼
Peru	14,0	438	▼
Den Dominikanske	14,2	381	▼
Gennemsnit ICCS 2016	14,4	517	

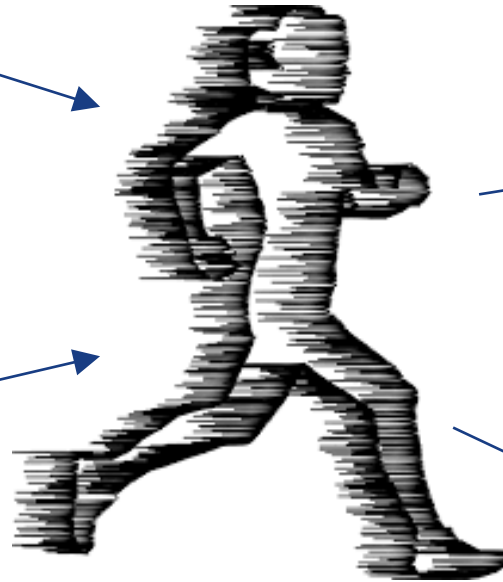
En skitse - unge

Interessenter og strategi:

Der er rigtig mange , som vil 'noget' med de unge.

- Særligt uddannelsesinstitutionerne.

"Unge": Der er mange fortællinger og diskurser om unge. Interessen er stor

Viden og interesse: De danske unge er sammenlignet med unge verden over ekstremt vidende om politiske, sociale og demokratiske emner.

'Karakter': De bliver i stadig stigende grad bliver 'bedre' til at efterleve og navigere i omverdenens krav (dygtige, flittige og pæne) – **mere konventionelle!**

Individualitet & socialitet:

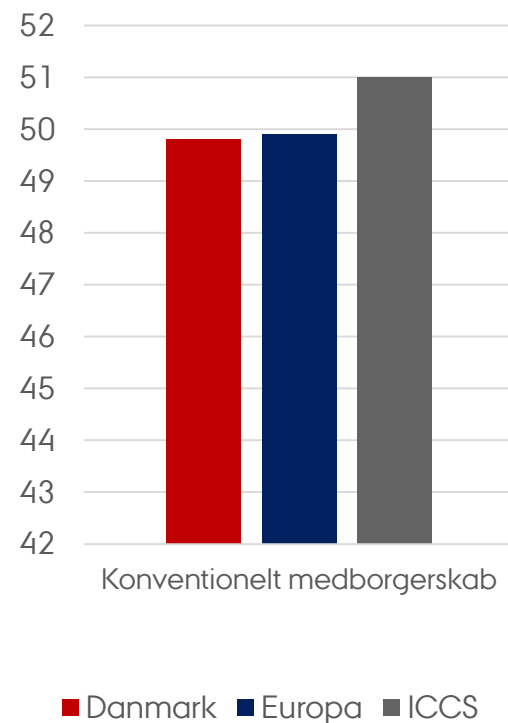
Omverdenen kræver individuelle svar: test, uddannelsesparathed, højere karakter, individuelle præstationer, trivsel, robusthed, et godt CV. etc.

De unge har samfundssind og er sociale!

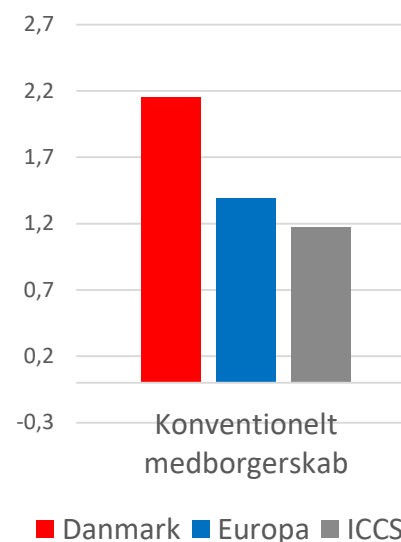
UNGES HOLDNINGER TIL KONVENTIONELT MEDBORGERSKAB*

THE INTERNATIONAL CIVIC AND CITIZENSHIP STUDY 2009 & 2016

Sammenligning af 24 lande
(Scala scores)

Udvikling over tid
(Scala scores)

❖ Konventionelt medborgerskab

I ICCS spørges de 14-15årige unge om, i hvilken grad d mener, at det er vigtigt:

- At stemme til valg
- Melde sig ind i et politisk parti
- Lære om lands historie
- Følge med i Nyheder (aviser, radio, TV & internet)
- Udvide respekt for myndighederne
- Have politiske diskussioner

En skitse - unge

Engagement: De unge er engagerede i politiske og sociale spørgsmål, men på en tilbageholdende og reserveret måde.

Viden og interesse: De danske unge er sammenlignet med unge verden over ekstremt vidende om politiske, sociale og demokratiske emner.

Interessenter: Der er rigtig mange, som vil 'noget' med de unge.

- Særligt uddannelsesinstitutionerne.

'Karakter': De bliver i stadig stigende grad bliver 'bedre' til at efterleve og navigere i omverdenens krav (dygtige, flittige og pæne) – **mere konventionelle!**

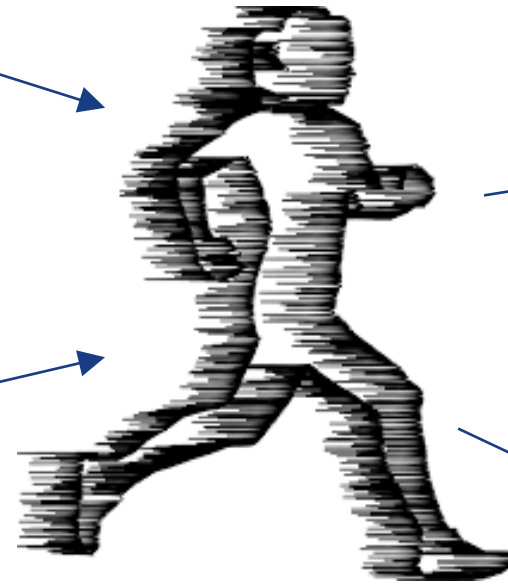
"Unge": Der er mange fortællinger og diskurser om unge. Interessen er stor.

Autoriteter: De har grundlæggende ikke et problem med autoriteterne i samfundet, hverken systemet, myndigheder, lærere eller forældre, mv.

Individualitet & socialitet:

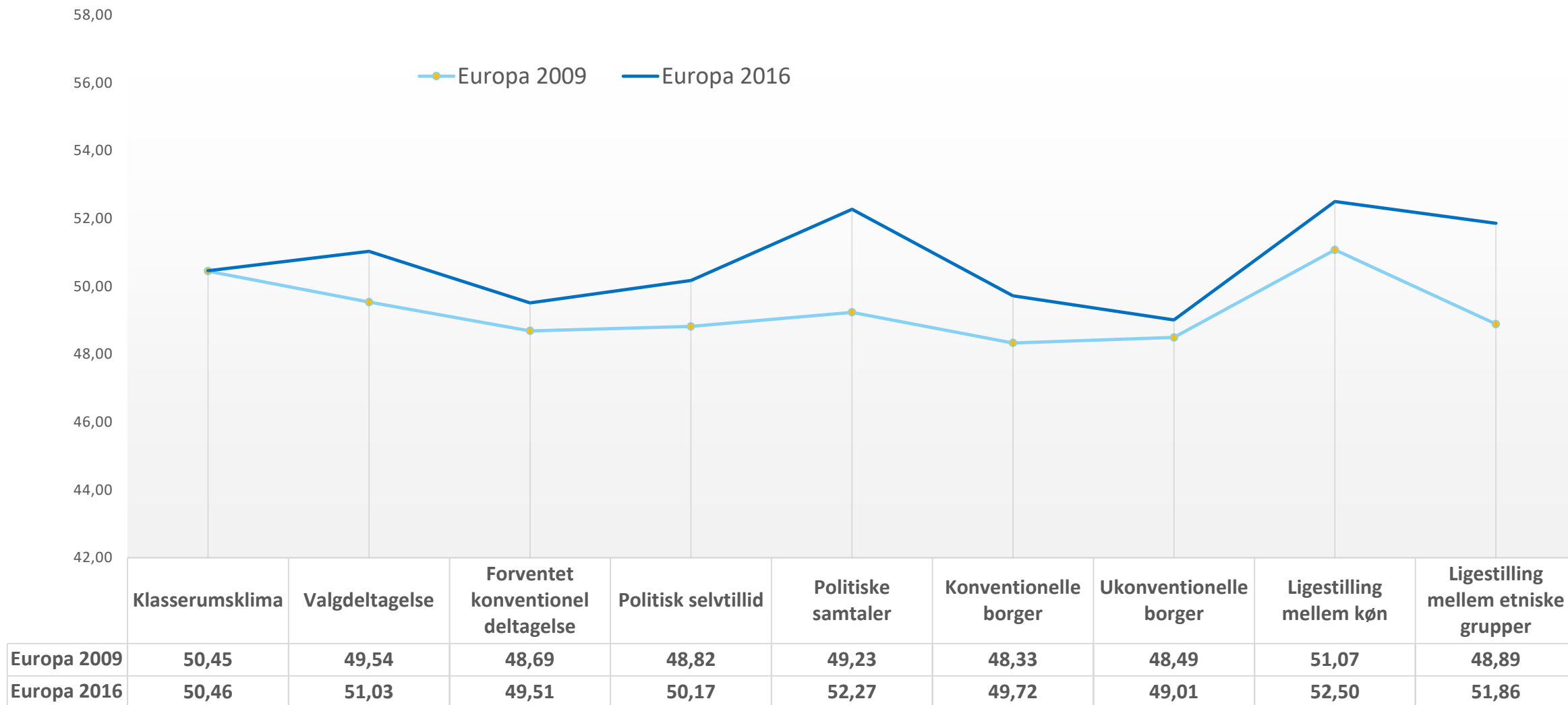
Omverdenen kræver individuelle svar: test, uddannelsesparathed, højere karakter, individuelle præstationer, trivsel, robusthed, et godt CV. etc.

De unge har samfundssind og er sociale!

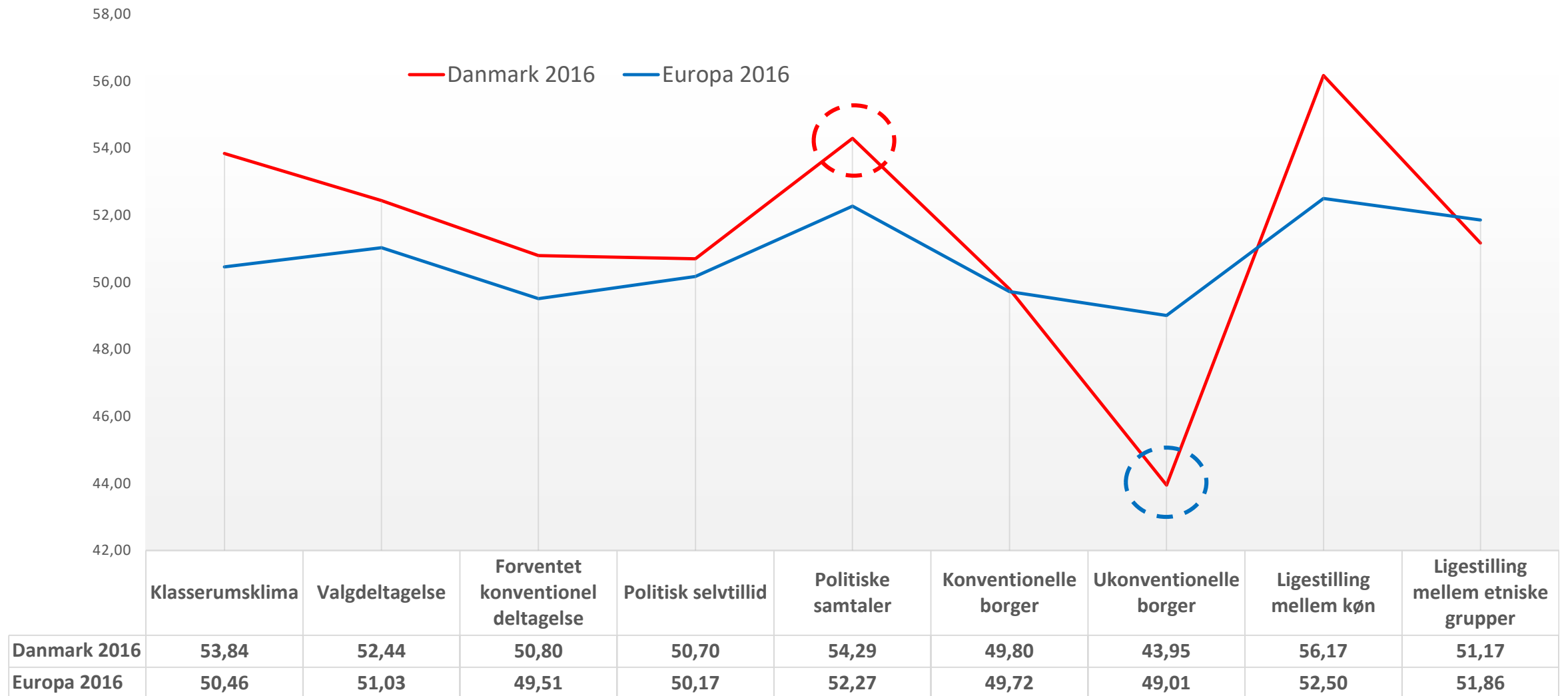
Unge politiske dannelse og engagement

- Europa 2009 og 2016

Unge politiske dannelse og engagement

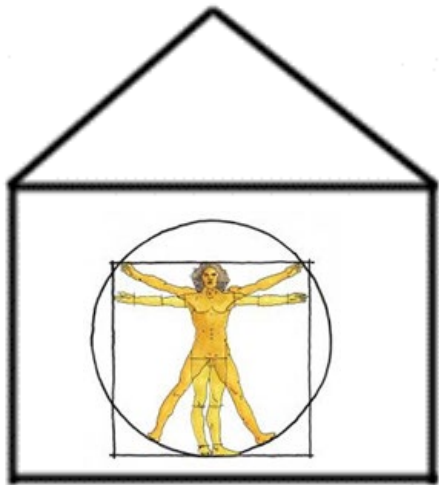
- Danmark og Europa 2016 (ICCS 2016)

'RUM'

En stærk ungdomskultur som udfordres af:

- Omverdenens forventninger og krav
- Egne forventninger til sig selv
- Balancen mellem mainstream-kulturen og non-belonging
- Forholdet mellem 'to be or not to be' studerende.

At skabe 'rum' for politisk dannelse og engagement:

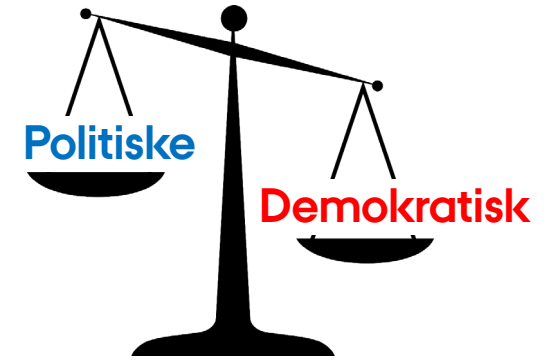
- Et fysisk rum – et møde sted, som kan 'rumme' forskellige unge
- Tid sammen – som unge kan udvikle sig sammen
- Faciliteter og arrangementer
- En ramme, som kan skabe, iværksætte, samle og udfordre
- Et beskyttelses-'rum', som kan holde omverden lidt på afstand

DEMOKRATISK & POLITISK DANNELSE

Den unge har demokratisk dannelse, men har de politisk dannelse?

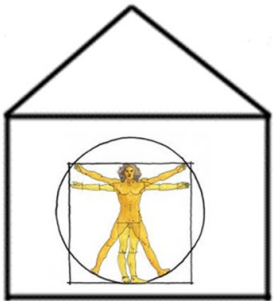
□ Demokratisk dannelse – *konsensus om fællesskabet*:

- At danne vores sans for fællesskab, samfundssind og respekten for de bærende demokratiske normer og institutioner.
- Viden, interesse, værdier, valgdeltagelse, samtale & diskussion.

□ Politisk dannelse – *dissensus om fællesskabet*:

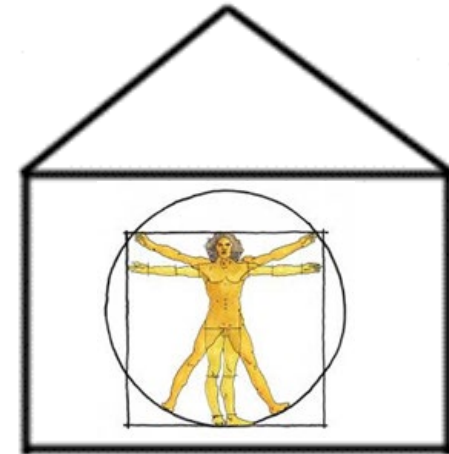
- At danne vores sans uenigheder og at respektere forskelle.
- At gøre politiske forskelle gældende mellem mennesker og generationer.
- Evnen til selv at artikulere og udfolde sit politiske subjekt.

ET 'RUM' FOR POLITISK DANNELSE

Ungdomsuddannelserne har en særlig mulighed for at skabe et 'rum' for politisk dannelse → politisk engagement

- At skabe 'rum' for at se, høre og respektere forskelle
- At skabe 'rum' for gøre forskelle gældende
- 'Modet' til at udfordre vor tids konsensus om demokrati og fællesskab

Den pædagogiske opgave består i, at få de unge til *at ville noget med sig selv og hinanden.*

AARHUS
UNIVERSITET